

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ – Управляващ орган на ОПОС 2014-2020 г.

Европейски съюз
Европейски структурни и
инвестиционни фондове

**Процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
BG16M1OP002-5.002**
„Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“

**Постъпили въпроси за предоставяне на допълнителна информация
и становище на УО на ОПОС¹**

Въпрос	Становище на УО на ОПОС 2014-2020 г.
<p>Община Златица (писмо с изх. № 04-01-12/18.07.2016 г.)</p> <p>След прочетена публикация в издание на НСОРБ за одобряването на критериите за оценка на проектни предложения по процедура „Разработване/Актуализация на общинските програми за качество на атмосферния въздух“ по приоритетна ос „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ и разглеждане на списъка на общините, които ще бъдат включени за финансиране, в нас се породи недоумение, защо община Златица не фигурира в този списък. Златица се намира между територията на две рудодобивни и едно медно-преработвателно предприятие. На територията на общината ни има исторически замърсявания и последиците от тях все още не могат да бъдат „изтрити“. Факт е, че най-голямото преработвателно предприятие, основен замърсител на въздуха, който дишаме, е с административно седалище гр.Пирдоп, но оперира и разполага мощностите си на 86% в територията на община Златица.</p> <p>Поради тежката екологична обстановка, системните замърсявания и аварии още през 1994г. с Решение №50 на Министерски съвет, Златица и региона са определени за „гореща точка“, в която трябва да се осъществяват приоритетно проекти за подобряване на околната среда.</p> <p>Освен ежедневното промишлено замърсяване на въздуха, Златица е район, който все още не е газифициран. Отоплението през зимния период е основно на твърдо гориво, което допълнително отделя във въздуха ФПЧ₁₀ и други вредни емисии. Тези вредни емисии и съединения попадат в почвата и водоемите и стават неразделна част от кръговрата на веществата и оказват влияние върху живота и здравето на хората в района.</p> <p>Община Златица има разработена Програма по чл.27 от ЗЧАВ за постигане на съответствие с нормите за качество на атмосферния въздух на територията на община Златица и по-специално с нормите за съдържание на ФПЧ₁₀, с период на действие 2013-2016г.</p>	<p>Идентифицирането на бенефициентите, допустими за финансиране в рамките на процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Разработване/ Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“, обявена на 22 юли 2016г., се основава на ангажиментите на страната в сектора и необходимостта от постигането на цели, произтичащи от европейското и националното законодателство. В процедурата са включени общините, на чиито територии има разположени пунктове за мониторинг от националната система за мониторинг на КАВ, данните от които се докладват ежегодно на Европейската комисия, съгласно изискванията на Директива 2008/50/ЕО. Същите са обект на открита наказателна процедура срещу България (процедура по нарушение № 2010/2109) за неспазване на нормите за съдържание на фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух и неизпълнението на задълженията по Директива 2008/50/ЕО по отношение на пределно допустимите стойности на прахови частици в атмосферния въздух. Доколкото на територията на община Златица няма разположен пункт от националната система за мониторинг на КАВ, тя не е обект на споменатата наказателна процедура и съответно не е определена като бенефициент, допустим за финансиране.</p>

¹ Информация по въпроси за предоставяне на разяснения, за които не са спазени изискванията на т. 27.1. Искане за разяснения по процедурата от Насоките за кандидатстване, в частта „Условия за кандидатстване“

Актуализацията на Програмата е важна за общината поради следните причини:

- Непостигане и до настоящия момент на необходимите резултати (спазване на установените със законодателството по опазване чистотата на въздуха норми за ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух);
- Промяна в преноса на отделните източници на замърсяване на атмосферния въздух;
- По данни от средногодишната концентрация може да се заключи, че замърсяването в общината през годините е значително над нормата от 40mg/m³ и не може да се установи трайна тенденция към влошаване или подобряване на показателите;
- Община Златица е една от общините със силно влошено качество на атмосферния въздух граничеща с община Пирдоп, която е включена в списъка на финансираните общини;

[.....Графика: Десет пункта с максимални средноденонощни концентрации на прах през четвърто тримесечие на 2004 г.]

- Розата на ветровете в средногорския район е в посока северозапад и приблизително преминава през територията на с.Църквище, община Златица и гр.Златица, като най-голямото замърсяване е в района, където се отглеждат деца лишени от родителска грижа;

[.....Легенда на цветовете контури на концентрациите на ФПЧ)0 в размерност mg/m³ е представена в долния десен ъгъл на фигурата, като за по-добра нагледност на картината в син цвят е маркирана територията с наднормено замърсяване на въздуха, а x представя точката с най-висока концентрация.]

- Промислените предприятия, част от които попадат на територията на общината са един от основните източници замърсяващи атмосферния въздух;

[.....86% от дейността си „Аурубис България“ АД осъществява на територията на община Златица.]

- Хвостохранилищата в района, са източник на емисии, с площ от 150дка до 2660 дка, което също допринася за влошаване качеството на атмосферен въздух;
- Като резултат от влошеното качество на атмосферния въздух на територията на общината, броят на белодробните заболявания през последните години се е увеличил драстично;
- В резултат на транспортирането и разтоварването на медни концентрати с високо съдържание на арсен, до ж.п. гара Златица, също се явява сериозен източник на вредни емисии;
- Все още голяма част от населението се отоплява на твърдо гориво, което допълнително влошава качеството на атмосферния въздух през зимните месеци;
- По отношение запрашаемостта на града и съдържанието на ФПЧ във въздуха, съществено допринасят износените улични настилки и недостига на средства за развитие на модерно и ефективно комунално стопанство;

<ul style="list-style-type: none"> • През 2008г. община Златица е включена в “Списък на районите с повишен здравен риск”, одобрен с Решение на МС № 822 от 19 декември 2008 г. Той е изготвен въз основа на анализ и оценка на данните за замърсяването на атмосферния въздух за период 2002-2007 г. от ИАОС; <p>На територията на общината има два пункта за измерване на ФПЧ₁₀ (ОДЗ „Вяра, Надежда, Любов“ и ДМСГД гр.Златица) които ежедневно се следят за превишаване на допустимите норми.</p> <p>Многократно в рамките на календарната година сигнализираме РИОСВ за превишаване на нормите за замърсяване на въздуха, за което прилагаме: Разпечатки от Система за мониторинг на средночасовите концентрации в мг/м³ за 2015г. от двата пункта на територията на община Златица</p> <p>Към момента община Златица не е в състояние да финансира актуализацията на Програма по чл.27 от ЗЧАВ, нито разполага с необходимия ресурс за провеждане на специфичните изследвания (дисперсионно моделиране), както и специалисти с необходимата квалификация за самостоятелното ѝ актуализиране, както и да обезпечи Плана за действие към програмата за следващ времеви период от меропрития.</p> <p>С това писмо и с изложените аргументи сме уверени, че ще преразгледате решението за общините директни бенефициенти и община Златица ще бъде включена в списъка за финансиране. Силно се надяваме сегашното решение да е технически пропуск, а не загърбване на повече от 5000 човека живеещи в промишлен район, дишащи замърсен въздух.</p>	
<p>Община Хасково (писмо с изх. № 04-03-7 #3/08.08.2016 г.)</p> <p>Съгласно индикативната годишна програма за 2016 година на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020г. се предвижда през Третото/Четвъртото тримесечие на 2016г. Управляващият орган на Програмата да отправи покана към общините с нарушено качество на атмосферния въздух да представят проектни предложения за мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух, като краен срок за подаване на проектните предложения е посочен второто тримесечие на 2017г. В тази връзка нашият въпрос е: ще бъде ли допустима дейност по тази процедура, и въобще по ОПОС 2014-2020г., закупуването на автобуси с електрически двигатели /електробуси/ за градския транспорт на град Хасково с цел замяна на стари и неекологични автобуси с конвенционални горива?</p>	<p>В рамките на процедура „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух“ ще бъдат допустими за финансиране мерки за намаляване замърсяването на атмосферния въздух от обществения транспорт, в т.ч. намаляване използването на конвенционални горива в обществения транспорт; замяна на изпускателните устройства (retrofitting) на превозните средства на градския транспорт.</p> <p>Предвид ограничения финансов ресурс по Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ на ОПОС 2014-2020 г., на този етап, закупуването на електробуси за обществения градски транспорт попада извън обхвата на допустимите дейности.</p>
<p>Община Свищов (писмо с изх. № 04-00-351/07.09.2016 г.)</p> <p>Във връзка с обявената процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16M10P002-5.002 "Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух" и публикуваните насоки за кандидатстване към нея, моля за разяснения относно допустимостта на Община Свищов, която е община с нарушено качество на атмосферния въздух, като кандидат по процедурата.</p>	<p>Идентифицирането на бенефициентите, допустими за финансиране в рамките на процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M10P002-5.002 „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“ се основава на ангажиментите на страната в сектора и необходимостта от постигането на цели, произтичащи от европейското и националното</p>

<p>При изготвяне на списък с РОУКАВ от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), съгласувано с РИОСВ - В.Търново, Община Свищов попада в обхвата на чл. 30, ал. 1, т.1 от Наредба №7, ДВ бр. 45 от 1999г. (Райони, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени пределно допустими отклонения от тях (включително в райони, в които е налице превишаване на установените норми за съответните замърсители, в случаите, когато за последните не са определени допустими отклонения).</p> <p>Съгласно Заповед №РД-969/21.12.2013г. на министъра на околната среда и водите за определяне на РОУКАВ и зоните в тях, територията на Община Свищов е включена в РОУКАВ "Северен/Дунавски" /код BG0004/ и е посочена като зона/териториална единица с превишаване нормите за показателя: фини прахови частици (ФПЧ₁₀), сероводород (H₂S) и серовъглерод (CS₂).</p> <p>Цитираната по-горе Заповед № РД-969/21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите е и основанието за утвърждаване списък на районите (в т.ч. агломерациите) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), разписани в т.11. от Насоките за кандидатстване към процедура № BG16M10P002-5.002 „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“, където Община Свищов не е сред изброените, но съгласно заповедта, общината фигурира в таблица №3, колона №6 - „Зони (ТЕ), в които са превишени нормите (в отделните РОУКАВ).</p> <p>В изпълнение на т.6 от заповедта РИОСВ - Велико Търново със свое писмо изх. №19/29.08.214г. уведомява Община Свищов за необходимостта от предприемане на действия по актуализиране на действащата (2012-2014г.) „Програма за намаляването на замърсяване и достигане на утвърдените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на гр. Свищов“.</p> <p>Към настоящият момент Община Свищов се намира в процедура на подготовка на Актуализирана „Програма за намаляване нивата на замърсяване и достигане на утвърдените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на гр. Свищов“.</p> <p>Моля за разяснение и допълване на Община Свищов в списъка на допустими кандидати в обявената процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16M10P002-5.002 "Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух".</p>	<p>законодателство. В процедурата са включени общините, на чиито територии има разположени пунктове за мониторинг от националната система за мониторинг на КАВ, данните от които се докладват ежегодно на Европейската комисия, съгласно изискванията на Директива 2008/50/ЕО. Същите са обект на открита наказателна процедура срещу България (процедура по нарушение № 2010/2109) за неспазване на нормите за съдържание на фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух и неизпълнението на задълженията по Директива 2008/50/ЕО по отношение на пределно допустимите стойности на прахови частици в атмосферния въздух. Община Свищов не е обект на споменатата наказателна процедура и съответно не е определена като бенефициент, допустим за финансиране по ОПОС 2014-2020 г. и в частност по процедура BG16M10P002-5.002.</p>
<p>Община Пазарджик (писмо с изх. № 04-10-57/06.10.2016 г.)</p> <p>С настоящото Ви уведомяваме за това, че Община Пазарджик, считано към 10.06.2016 г., сключи договор за възлагане на услуга с предмет актуализация на „Програма за качеството на атмосферния въздух на община Пазарджик“. Дейностите към настоящия момент не са приключили и Програмата не е съгласувана от РИОСВ и приета от Общински съвет Пазарджик.</p>	<p>В съответствие с разпоредбите на чл. 65, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, отразени в чл. 57, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), не са допустими за финансиране разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента,</p>

Предвид горното, моля за Вашето становище относно възможността Община Пазарджик да участва в процедурата за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16M10P002-5.002 за „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“, по приоритетна ос 5 на ОПОС 2014-2020г.

независимо дали всички свързани плащания са извършени от него. Това изискване е включено в процедура № BG16M10P002-5.002 „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“ като критерии за оценка на допустимостта на проектните предложения, кандидатстващи за финансиране (вж. т. 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от насоките за кандидатстване, в частта „условия за кандидатстване“).

Община Пазарджик е посочена като директен бенефициент по процедурата и може да подаде проектното си предложение в срок до 30.01.2017 г. Следва да се има предвид, че при кандидатстването общината трябва да попълни информация в т.11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 като декларира, че проектът не е физически завършен или изцяло осъществен към датата на подаване на проектното предложение. В случая на общинските програми за качество на атмосферния въздух (КАВ), дейността се смята за физически незавършена, ако не е одобрена от Общинския съвет на основание на чл. 27, ал.1 на Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Обръщам внимание, че всяка общинска програма за КАВ следва да отговаря на изискванията, посочени в т.13.5 „Осигуряване на устойчивост и качество“ и изведени като критерии за оценка в т. 22. „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ от насоките за кандидатстване, в частта „условия за кандидатстване“. Качеството на проектното предложение на община Пазарджик ще бъде оценявано по отношение на:

- спазване изискванията на „Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми“ и Раздел I от Приложение №15 на Наредба №12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух;
- наличие на математическо моделиране, съгласно изискванията на Раздел 13 от условията за кандидатстване;
- наличие на определени и използвани количествени показатели за въздействието на бъдещите мерки върху нивата на замърсителите/намаление на годишните емисии в резултат на приложената мярка (тона/година);

	<ul style="list-style-type: none"> • наличие на определени прогнозните разходи и източниците на финансиране за изпълнение на мерките в плана за действие към програмата;
<p>Община Монтана (писмо с изх. № 04-09-68/24.10.2016 г.)</p> <p>В Насоките за кандидатстване като допустими по процедурата са посочени следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дейности, свързани с разработване/актуализиране на общинските програми за КАВ в съответствие с изискванията на Раздел I от Приложение №15 на Наредба №12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и изискванията на Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми. <p>Също така, в Насоките за кандидатстване, като допустими по процедурата са посочени следните разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19.Разходи за разработване на стратегии, планове, програми, стратегически/аналитични и други документи. <p>Община Монтана е посочена като допустим кандидат по процедурата с краен срок за подаване на проектното предложение - 30.01.2017г.</p> <p>Като се имат предвид: срока за кандидатстване по процедурата; сроковете за оценка на проектните предложения и сключването на ДБФП; сроковете за провеждане на процедури по ЗОП за избор на изпълнител за разработване на общинските програми за КАВ /в случай на провеждане на процедурата спо ЗОП след сключване на ДБФП/, както и посочения срок от 18 месеца за физическо изпълнение на ДБФП, се очаква значима част от основните дейности по разработване на общинска програма за КАВ, съгласувателната процедура с РИОСВ и процедурите по ЕО, както и процедурите за обществен достъп и обсъждане на програмата, да се осъществяват до месец септември/октомври /ноември 2018г. и одобрение на програмата от Общинския съвет до края на 2018г.</p> <p>Община Монтана има разработена общинска програма за КАВ със срок на действие до 2018 г. включително.</p> <p>Във връзка с гореизложеното се обръщаме за следното разяснение: допустима дейност по процедурата ли е разработването на общинска програма за КАВ за община Монтана със срок на действие 2019-2023г., съответно ще бъдат ли допустими съответните разходи за разработване на програмата за КАВ 2019-2023г?</p>	<p>При определяне на крайния срок за кандидатстване по процедурата, конкретните бенефициенти са разпределени в зависимост от продължителността на действащите общински програми за КАВ. В този смисъл, срокът за предоставяне на проектно предложение от община Монтана е съобразен с изпълняваната от Вас програма за намаляване на нивата на ФПЧ₁₀ и ПАВ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух. Целта е община Монтана да може на възможно най-ранен етап да стартира процеса по актуализация на общинската ѝ програма и да разполага с нова такава при изтичане на действащата.</p> <p>Следва да се има предвид, че процедура <i>BG16M1OP002-5.002 „Разработване/ Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“</i> е на директно предоставяне и всички кандидати могат да стартират процедурите си за избор на изпълнител преди сключването на административния договор за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ.</p>